

## ΕΛΕΝΗ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ ΕΚΠΑ

### ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ-ΣΠΟΥΔΕΣ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2025

Η κ. Ελένη Γιαννακοπούλου υπηρετεί στο τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ στη βαθμίδα της Αναπληρώτριας Καθηγήτριας (2017 κ.ε.) με γνωστικό αντικείμενο «Κανονικό Δίκαιο και Διδασκαλία Οικουμενικών Συνόδων» του Τομέα Κανονικού Δικαίου (<https://www.soctheol.uoa.gr/insider/experts/elgiann/>). Η επιστημονική εξειδίκευσή της άπτεται του χώρου του Εκκλησιαστικού Δικαίου, του Κανονικού Δικαίου με ιδιαίτερη έμφαση στο πεδίο της έρευνας του πηγαίου υλικού των Οικουμενικών Συνόδων (Πρακτικά Οικουμενικών Συνόδων και Ιεροί Κανόνες), Κανονικού Δικαίου και Εκκλησιαστικού Δικαίου. Είναι πτυχιούχος Θεολογίας, Νομικής, και της Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας. Κατέχει την Αγγλική και τη Γερμανική Γλώσσα. Κατόπιν των προβλεπόμενων αρχαιρεσιών εξελέγη Διευθύντρια του Τομέα Κανονικού Δικαίου με διετή θητεία (2023-2025).

Από πλευράς εκκλησιαστικής δικαιοδοσίας υπάγεται στην Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών και αποτελεί ενεργό μέλος (Ε.Φ.Τ.) της ενοριακής ζωής (Ιερός Ναός Αγίας Μαρίνης Άνω Ιλισίων). Αποτελεί αναπληρωματικό μέλος της Συνοδικής Επιτροπής επί του Μοναχικού Βίου, της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος (2020-σήμερα). Διδάσκει στο Ίδρυμα Ποιμαντικής Επιμόρφωσης της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών της Εκκλησίας της Ελλάδος. Από το εαρινό εξάμηνο του 2025 θα διδάξει το μάθημα του Εκκλησιαστικού και Κανονικού Δικαίου στις ΣΜΥΚ Βελλάς και Κρήτης.

Διδασκαλία: Διδάσκει ή έχει διδάξει κατά καιρούς τα ακόλουθα μαθήματα (προπτυχιακά και/ή μεταπτυχιακά): «Εκκλησιαστικό Οικογενειακό Δίκαιο και Ισότητα των δύο φύλων», Ειδικά θέματα Οικογενειακού Δικαίου και ισότητας των δύο φύλων, Ελληνικό Εκκλησιαστικό Δίκαιο, Σύγχρονα ζητήματα Εκκλησιαστικού Δικαίου, Κανονικό Δίκαιο, Κανονικό Δίκαιο και Λειτουργία του Συνοδικού Συστήματος, Κανονικό Δίκαιο-Ειδικό Μέρος, Πηγές Κανονικού Δικαίου,

Συνοδικότητα τον 21<sup>ο</sup> αιώνα, Ιστορία, θεωρία και σύγχρονα ζητήματα του Συνοδικού Θεσμού, Κανονικό Δίκαιο και Δίκαιο των θρησκευτικών Κοινοτήτων, Μεθοδολογία Κανονικής Επιστήμης και Πηγές Κανονικού Δικαίου, Εγκληματολογία-Θυματολογία (Θεολογική θεώρηση), Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας και συγγραφής (θεωρία και πρακτική).

**Επιστημονικές και κοινωνικές δραστηριότητες:** Κατέχει την ιδιότητα του μέλους σε μια σειρά επιστημονικών εταιριών εγχώριας ή διεθνούς εμβέλειας, όπως στην «Εταιρεία του Δικαίου των Ανατολικών Εκκλησιών» (Gesellschaft für das Recht der Ostkirchen), «Εταιρία Εκκλησιαστικού και Κανονικού Δικαίου», «Εταιρία της Ιστορίας του Δικαίου», «Εταιρία Οικογενειακού Δικαίου», «Οικουμενική Πατρολογική Εταιρεία» (Ecumenical Patristic Society), κ.ά.

Με την ιδιότητα της ερευνήτριας ή του μέλους ΔΕΠ έχει ερευνήσει κατά καιρούς διάφορα θέματα που άπτονται του γνωστικού της αντικειμένου, των οποίων πτυχές έχει παρουσιάσει δημοσίως με τη μορφή εισηγήσεων, ανακοινώσεων, ομιλιών κ.λπ. σε διάφορα επιστημονικά συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

### **Επιλεκτική εργογραφία**

(βλ. ορισμένα εκ των κατωτέρω αναρτηθέντα εις:

<https://uoa.academia.edu/ElenaGiannakopoulou>)

1. *Η κρεοφαγία κατά τους Ι. Κανόνες και τα Πρακτικά των Οικουμ. Συνόδων*, Αθήνα 2002, σελ. 1-200 (Master), υποσ. 1-615 (= «Νομοκανονικά Ανάλεκτα, 6», εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 2017].
2. *Μερική εσχατολογία κατά τα Πρακτικά των Οικουμενικών Συνόδων και τους Ιερούς Κανόνες. Η μετά θάνατον ζωή μέχρι τη Δευτέρα Παρουσία*, Αθήνα 2004 (διδακτορική διατριβή), αυτοέκδοση, σελ. 1-416, υποσ. 1-1117 (ISBN: 978-960-931094-9).
3. «Η παλλακεία ως τύπος συμβίωσης. Ιστορικοκανονική και συγκριτική θεώρηση», *Εκκλησιαστικός Φάρος* 79 (2008), σελ. 117-197.

4. «Die Siebte Ökumenische Synode, die Libri Carolini und Europa», *Θεολογία* 79,1 (2008), 99-118, υποσ. 1-81 (βλ. και ανάπτυχο με την ίδια αρίθμηση σελίδων: Athen 2008).
5. «Η Ζ' Οικουμενική Σύνοδος, τα Καρολίνεια Βιβλία και η Ευρώπη», *Στα Βήματα του Αποστόλου Βαρνάβα. Χαριστήριο Τόμος προς τιμήν του Αρχιεπισκόπου Νέας Ιουστινιανής και πάσης Κύπρου κ.κ. Χρυσοστόμου Β' για τα τριάντα χρόνια αρχιερατικής του διακονίας*, Λευκωσία 2008, 121-139, υποσ. 1-78.
6. *Αξιολογικές κρίσεις τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου περὶ τῶν Πατέρων τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου*, Αθήνα 2008 (προδημοσίευση), σελ. 1-148, υποσ. 1-311 (ISBN: 978-960-92687-1-4).
7. *Το βάπτισμα των μη Ορθοδόξων. 1453-1756. Σταθμοὶ ἐρευνας και πράξης (Ιστορικοκανονικὴ θεώρηση)*, Αθήνα 2015<sup>2</sup>, σελ. 1-494, υποσ. 1-1115.
8. «Ο Ρηγίνος Κωνσταντίας Κύπρου και η συμβολή του στο ἔργο της Γ' Οικουμενικῆς Συνόδου», *Ενατενίσεις* 10 (Ιαν.-Απρίλ. 2010), σελ. 72-77, υποσ. 1-27.
9. 2010-2013: Συγγραφή λημμάτων στη Μεγάλη Ορθόδοξη και Χριστιανική Εγκυκλοπαίδεια (=MOXE) των «Στρατηγικῶν Εκδόσεων»: «αισχρολογία», «δευτέρα Παρουσία», «Ευτυχηταί», «Ευνόμιος», «Ευτυχής», «Καiléστιος», «Καισαροπαπισμός», «Τρία κεφάλαια», «Κορέσιος», «Κρεωφαγία, ημέραι».
10. «Οι ὅροι ἐγκλημα και ποινή στα Πρακτικά των Οικουμενικῶν Συνόδων», *ΑΝΤΙΚΗΝΣΩΡ. Τιμητικὸς Τόμος Σπύρου Ν. Τρωιάνου γιὰ τὰ ὀγδοηκοστὰ γενέθλιά του*, ἐκδ. Ἀντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα 2013, σελ. 317-347, υποσ. 1-172.
11. "The Christian family according to the Sacred Canons of the Orthodox Church", στο: Nicu Dumitrașcu (ed.), *Christian Family and contemporary society, (Ecclesiastical Investigations; volume 21)*, London-New Delhi-New

- York-Sydney: Blumsbury Academic T&T Clark Theology 2015, σελ. 41-54, υποσ. 1-84.
12. "A canonical approach to the 89<sup>th</sup> Canon of Saint Basil the Great", στο: Nicu Dumitraşcu (ed.), *The Ecumenical legacy of the Cappadocians. Pathways for Ecumenical and Interreligious Dialogue*, Hampshire-New York: Palgrave-Macmillan 2015, σελ. 117-136, υποσ. 1-84.
13. Τα τελευταία γεγονότα της «έσχάτης ημέρας». Συμβολή στη διδασκαλία των Οικουμενικών Συνόδων και των Ιερών Κανόνων (325-787 μ.Χ.), αυτοέκδοση, Αθήνα 2017, σελ. 1-290, υποσ. 1-821 (ISBN: 978-960-92687-3-8).
14. «Το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, 381-1204 », Τ. Λουγγής-Δ. Λαμπαδά (επιμ.), *Βυζάντιο. Ιστορία και Πολιτισμός. Ερευνητικά Πορίσματα*, τόμ. Δ', *Βυζαντινές παράμετροι του σήμερα*, εκδ. Ηρόδοτος, Αθήνα, σελ. 53-71., 2017.
15. «Κανονικές προσωπογραφίες της Θεολογικής Σχολής Αθηνών», 180 Χρόνια Θεολογικών Σπουδών στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών 9-11.5.2017, Πρακτικά Θεολογικού Συμποσίου, Αθήνα 2018, 533-538.
16. «Χριστιανικός ανθρωπισμός στο πηγαίο υλικό των Ιερών Κανόνων της Ορθοδόξου Εκκλησίας», 1<sup>ο</sup> Διεπιστημονικό Συνέδριο ΑΕΕΑ, 6-8.11.2019, Πρακτικά, εκδ. Παπαζήσης 2021.
17. «Η ομολογία πίστεως του πρεσβυτέρου και οικονόμου Φιλαδελφείας Χαρισίου και η καταγγελία περί διαδόσεως πλαστού συμβόλου πίστεως (Μια άλλη προσέγγιση)», *Τιμητικός Τόμος της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών στην Α.Θ.Π. τον Αρχιεπίσκοπο Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης και Οικουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίο Α'*, Αθήνα 2021, 337-349.
18. «Η εις Χριστόν πίστις» ως αναπόσπαστο στοιχείο της εθνικής αυτοσυνειδησίας στα επαναστατικά συνταγματικά πολιτεύματα»,

- Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου, "Υμεῖς γάρ ἐπ' ἐλευθερία ἐκλήθητε", Θεολογικῆς Σχολῆς Αθηνών, 4-7.11.2021, 2023, σελ. 167-187.*
19. "Τὰ τελευταῖα ἐφόδια τῶν ἐξοδευόντων", Λεῖτον ἔργον. Τιμητικός Τόμος στη μνήμη του καθηγητοῦ π. Δημητρίου Τζέρπου, Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος, 2023, 397-406.
20. «Testimonies on monasticism and monastic life according to the Holy Canons of the Orthodox Church», *Τιμητικός Τόμος της Θεολογικῆς Σχολῆς του Εθνικοῦ και Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Αθηνών για την ευδόκιμη 15ετή Αρχιερατεία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου Β', Αθήνα 2023, σελ. 343- 359.*
21. «Η Εκλογή των Οικουμενικῶν Πατριαρχῶν μετά την συνθήκη της Λωζάννης»: Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο «Χριστιανική Μικρά Ασία (19ος - 20ός αἰώνας)», 22-24 Νοεμβρίου 2022, Θεολογική Σχολή Αθηνών (υπό δημοσίευση).
22. «Στοιχεῖα Θεσμῶν και δικαίου από τη συμμετοχή Επισκόπων της Βυζαντινῆς Ἡπείρου στις επτά Οικουμενικές Συνόδους της Χριστιανικῆς Εκκλησίας», Διεθνές Συνέδριο Ελληνικῆς Εταιρίας Ιστορίας Δικαίου, Θεσμοί και Δίκαιο στην Ἡπειρο από την αρχαιότητα μέχρι τη νεότερη περίοδο, *Ιωάννινα 26-29 Ιουνίου 2024.*
23. **«Η σπουδαιότητα της Α' Οικουμενικῆς Συνόδου για το παρόν και το μέλλον. Ανασκόπηση και οικουμενική προοπτική»**, Διεθνές Συνέδριο Η Ορθόδοξη Θεολογία στον 21<sup>ο</sup> αἰώνα. Προκλήσεις και προοπτικές, Αθήνα 24-28 Νοεμβρίου 2024.

## Άρθρα υπό δημοσίευση

- 24.«Διαπολιτισμικές σταθερές στους Ιερούς Κανόνες» (2021).
- 25.«Το πρόβλημα της διαφοροποιήσεως των επισκόπων Ιουλιανού Σαρδικής και Ρούφου Θεσσαλονίκης έναντι της Γ' Οικουμενικής Συνόδου» (2021).
- 26.«Άγαμος και έγγαμος βίος ως δύο ισότιμες οδοί σωτηρίας σύμφωνα με τους Ιερούς Κανόνες της Ορθοδόξου Εκκλησίας» (2022).
- 27.«The patristic canonical tradition» (2022).
- 28.“The Canonical Responses of Petrus Chartophylax (Constantinople 1091/1092)”. (2022)
- 29.“Issues regarding monasticism and their settlement according to Holy Canons of the Orthodox Church: An apparent contradiction between the 19th Holy Canon of Ancyra and the 60th Holy Canon of St. Basil the Great”. (2023)
- 30.“Testimonies of Ecumenical Councils on St. Maximus the Confessor”. (2023)
- 31.„Die Möglichkeit der Überwindung des innerchristlichen Antagonismus von Ost und West im Licht der Heiligen Kanones der Orthodoxen Kirche. Ausgewählte Fallbeispiele“. (2023)
- 32.“Nikitas of Maroneia and his “*responsa*”. A canonical approach”. (2023)
- 33.«The treatise of Athenagoras the Athenian, “On the Resurrection of the dead” in the light of the synodical doctrine of the Orthodox Church» (2023).